

UTAPAO, căn cứ không quân hải quân của Quân đội Hoàng gia Thái Lan tại tỉnh Rayong, được Mỹ sử dụng trong chiến tranh xâm lược Việt Nam.

U nằm ở phía nam Thái Lan, bên bờ vịnh Thái Lan, cách Thủ đô Bangkok 140 km về phía đông nam. U được xây dựng năm 1961 với đường băng dài 1200 m phục vụ Hải quân Hoàng gia Thái Lan. Cuối năm 1965, cùng với việc leo thang chiến tranh Việt Nam, Mỹ tập trung mở rộng nhiều căn cứ quân sự ở Thái Lan. Ngày 15.10.1965, được sự chấp thuận của Chính phủ Thái Lan, Mỹ bắt đầu triển khai xây dựng và mở rộng U; hoàn thành ngày 2.6.1966 với đường băng chính dài 3.505 m, rộng 60 m; đường băng phụ dài 3.505 m, rộng 40 m, tất cả các loại máy bay lớn như: B-52, B-1, B-2 có thể cất, hạ cánh. Ngoài ra, U còn có khả năng tiếp nhận 20 máy bay Boeing 747, 49 hầm chứa máy bay, nhà kho rộng 1.300 m² và các trang thiết bị đạt tiêu chuẩn chất lượng quốc tế.

Sau khi hoàn thành, U trở thành căn cứ chiến lược, sở chỉ huy tiền phương của lực lượng không quân Mỹ trong cuộc chiến tranh xâm lược Việt Nam. Toàn bộ máy bay chiến lược B-52 và máy bay tiếp dầu KC-135A của Mỹ tại U nằm dưới sự điều hành của Bộ tư lệnh Không quân chiến lược Mỹ (Strategic Air Command - SAC). Từ năm 1966 đến năm 1976, U là nơi đứng chân và hoạt động của: Không đoàn chiến lược 4258 (1966 - 1970), Không đoàn chiến lược 307 (1970 - 1975), Phi đoàn máy bay tiếp dầu (1966 - 1975), Phi đoàn cường kích chiến lược 310 (1972), Phi đội sửa chữa 340 (1972), Phi đội trinh sát chiến lược (1972 - 1976), Sư đoàn không quân 310 (1972), Bệnh viện không quân dã chiến 11, Lực lượng yểm trợ chiến đấu 365, Phi đội thông tin 1985 và lực lượng Công binh 554.

Lực lượng không quân Mỹ tại U đã tích cực tham gia vào chiến dịch Vàng Hào Quang (1965 - 1973), chiến dịch Niagara (1 - 3.1968) tại Khe Sanh, chiến dịch Sấm Rền (1965 - 1968), chiến dịch Linebacker I (4 - 10.1972), chiến dịch Linebacker II (12.1972)... Trong các chiến dịch này, không quân Mỹ đã dội hàng triệu tấn bom xuống nhiều khu vực, gây tổn thất to lớn cả về người và của đối với nhân dân Việt Nam. Đặc biệt, trong chiến dịch Linebacker I và chiến dịch Linebacker II, B-52 tại U đóng vai trò nòng cốt trong các cuộc ném bom rải thảm hủy diệt miền Bắc Việt Nam.

Xác định được mức độ nguy hiểm của U đối với cuộc kháng chiến của nhân dân Việt Nam, trước hành động leo thang chiến tranh của không quân Mỹ, ngày 9.1.1972, 2 chiến sĩ đặc công Việt Nam đã bí mật đột nhập vào U, phá hủy 8 máy bay B-52 cùng nhiều vũ khí, trang bị khác.

Sau khi Hiệp định Paris về chấm dứt chiến tranh, lập lại hòa bình ở Việt Nam được ký kết (27.1.1973), máy bay Mỹ tại U chuyển sang hoạt động tại Lào và Campuchia. Ngày 13.6.1976, Mỹ trao trả căn cứ U cho Thái Lan. Từ năm 1981, U thường xuyên được Thái Lan sử dụng làm nơi tổ chức các cuộc tập trận Hổ Mang Vàng cùng Mỹ; cho phép Mỹ sử dụng làm nơi tiếp nhiên liệu, lưu trú, cất giữ máy bay và một số trang thiết bị quân sự... Từ năm 2001, U trở thành trung tâm sửa chữa, sản xuất và vận tải hàng không quốc tế. Trong hai năm 2018 và 2019, nhờ được nâng cấp mở rộng, U trở thành một trong những sân bay quốc tế quan trọng của Thái Lan. Năm 2022, Chính Phủ Thái Lan quyết định tiếp tục mở rộng sân bay U để có thể tiếp nhận các máy bay hiện đại và phục vụ hơn 60 triệu hành

khách/năm, đồng thời là nơi đứng chân của Phi đoàn 1 Không quân Hoàng gia Thái Lan. (714 chữ)

LÊ VĂN CỬ

Tài liệu tham khảo

1. Tổng cục II - Bộ Quốc phòng, Viện 70, *Nghiên cứu cơ bản về Vương quốc Thái Lan*, Hà Nội, 3.2012, tr. 178 - 179.
2. Báo Công an nhân dân, *Những trận đánh xuất quỷ nhập thần ngay tại căn cứ B52 của không quân Mỹ*, Hà Nội, 2015.
3. <https://cand.com.vn/thoi-su/danh-B-52-ngay-tai-can-cu-khong-quan-Mỹ-i375600/>
4. <https://www.globalsecurity.org/military/facility//utapao.htm>
5. https://en.wikipedia.org/wiki/U-Tapao_Royal_Thai_Navy_Airfield